

عنوان مقاله:

باغ های تاریخی بیرجند در دوران قاجار و پهلوی

محل انتشار:

پژوهشنامه خراسان بزرگ، دوره 4، شماره 13 (سال: 1392)

تعداد صفحات اصل مقاله: 17

نویسندگان:

سیدرسول موسوی حاجی

داود صارمی نائینی

ذبیح الله مسعودی

خلاصه مقاله:

باغ های ایرانی به عنوان یکی از مصادیق بارز هنر، علم و ذوق ایرانی، همواره مورد توجه مردم نیز بوده اند. در سرزمین پهناور ایران، باغ هایی وجود دارد که از نقطه نظر هنر و معماری، نمونه های بارزنی تلقی شده و باعث ترویج هنر باغ سازی ایرانی در دیگر سرزمینهای اسلامی به ویژه سرزمین گوکانیان هند شده اند. گونه ای از هنر باغ سازی و باغ های ایرانی را در شهر بیرجند می توان مشاهده کرد. آغاز توسعه و شکوفایی شهر به دوره صفویه بر می گردد و با آغاز حکمرانی خاندان علم به تدریج مرکزیت قهستان از قاینات به بیرجند منتقل و از آن زمان به تدریج بر توسعه شهر بیرجند افزوده شد. با بررسی و مطالعه در تاریخ سیاسی دوره قاجار و حکام محلی این منطقه، نتیجه می گیریم که اوج ساخت و سازه های معماری منطقه در دوران شوکت الملک دوم که همزمان با اواخر دوره مظفرالدین شاه و عصر مشروطیت بوده، رخ داده است. از جمله این ساخت و سازها، باغهای تاریخی شهر بیرجند است. در این پژوهش سعی بر آن است تا ضمن بررسی علل و عوامل موثر در شکل گیری باغ های بیرجند، اجزای معماری و تزئینات وابسته به آنها نیز مورد تحلیل قرار گیرند. بررسی ویژگی ها و شاخصه های باغ های بیرجند نشان می دهد که در این نقطه از ایران، شکلی دیگر از باغ ایرانی با شیوه های متفاوت ظهور پیدا می کند. عدم حضور آب در محور اصلی باغ و وجود درختان کاج و سرو در دو طرف محور عملکردی و اصلی باغ، شکلگیری عمارت و کوشک اصلی در جهت شرقی- غربی بصورت کشیده در لبه ی شمالی (مانند باغ رحیم آباد) یا جنوبی (مانند باغ اکبری و شوکت آباد و بهلگرد)، استفاده از درختان کاج، اتصال باغ به بافت روستایی، بهره مندی از تزئینات آجرکاری و گچبری در بناهای موجود در باغ از جمله شاخصه ها و ویژگیهایی هستند که مهندسان، هنرمندان و طراحان با اعمال آنها در باغ های بیرجند، آنها را به شکلی دیگر و شیوه های متفاوت از سایر باغهای ایرانی خلق کرده اند.

کلمات کلیدی:

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2030299>

